

MIMI ΡΑΪΝΧΑΡΝΤ (1915 - 2022)

Ανίκη στις αφανείς μάρτυρες του 20ού αιώνα: των μεγάλων ιστορικών στιγμών, των θριάμβων, αλλά και της απόλυτης καταστροφής, όπως την έζησαν τα θύματα και οι επιζώντες του Ολοκαυτώματος. Με τον τρόπο της, επίσης, ενσάρκωνε την πολυπολιτισμικότητα της πείρου (της Μεσευρώπης, αν μη τι άλλο): αυστριακής και εβραϊκής καταγωγής, η Μίμι Ράινχαρντ ζούσε στην Κρακοβία (Πολωνία) πριν από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ προσελήφθη από τον Οσκαρ Σίντλερ για τον οποίο εργάστηκε μέχρι το 1945. Η γυναίκα αυτή ήταν που συνέταξε τη γνωστή λίστα του γερμανού βιομηχάνου σώζοντας περισσότερους από 1.000 Εβραίους, η ιστορία του οποίου έγινε δημοφιλής μετά την προβολή της ταινίας «Η λίστα του Σίντλερ» του Στίβεν Σπίλμπεργκ, που βραβεύτηκε με επτά Όσκαρ και άλλα δεκάδες διεθνή βραβεία. Μετά τον πόλεμο, η Ράινχαρντ εγκαταστάθηκε στη Νέα Υόρκη και έκανε την Αλιγιά (σ.σ. μετανάστευση Εβραίων της διασποράς στη Γη του Ισραήλ), το 2007 σε ηλικία 92 ετών, προκειμένου να ενωθεί με τον μονάκριβο γιο της, τότε καθηγητή Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Τελ Αβίβ, και τα εγγόνια της. «Νιώθω σαν στο σπίτι μου», είχε πει συννευτασμένη σε δημοσιογράφους που είχαν έρθει για να την υποδεχθούν στο αεροδρόμιο Μπεν Γκουριόν στο Τελ Αβίβ. Τα τελευταία χρόνια, η Μίμι Ράινχαρντ ζούσε σε έναν οίκο ευγηρίας στη Χερτσλιγιά, μια παραθαλάσσια πόλη με φοίνικες βόρεια της ισραηλινής μετρόπολης. Η Ράινχαρντ πέθανε στο Ισραήλ στις 8 Απριλίου σε ηλικία 107 ετών, όπως γνωστοποίησε η οικογένειά της. «Η πολυαγαπημένη και μοναδική μου γιαγιά μόλις πέθανε σε ηλικία 107 ετών. Ας αναπαυθεί εν ειρήνη», έγραψε στα εβραϊκά η εγγονή της Νίνα σε ένα μήνυμα προς τους συγγενείς της, το οποίο περιήλθε σε γνώση του Γαλλικού Πρακτορείου.

ΤΟΥ ΜΩΥΣΗ ΕΛΙΑΦ

Οι γνωρίζουμε την ταινία «Η λίστα του Σίντλερ» του σκηνοθέτη Στίβεν Σπίλμπεργκ. Ο Οσκαρ Σίντλερ ως ιδιοκτήτης επί Γ' Ράιχ εργοστασίου κατασκευής όπλων και εκμεταλλευόμενος τις πιεστικές ανάγκες για την αύξηση της παραγωγής, αξιοποίησε εργατικό δυναμικό από τους κρατούμενους Εβραίους και με διαρκή τον κίνδυνο για τη δική του ζωή τελικά δίδασκε περίπου 1.200 Εβραίους από τα κρεματόρια. Για την πράξη του αυτή ο Οσκαρ Σίντλερ συναριθμήθηκε δικαίως στους Δικαίους των Εθνών.

Την Παρασκευή 8 Απριλίου απεβίωσε στο Ισραήλ σε ηλικία 107 ετών η Μίμι Ράινχαρντ που διετέλεσε γραμματέας στο γραφείο του Οσκαρ Σίντλερ, η οποία δακτυλογράφησε τη λίστα των 1.200 Εβραίων που τελικά διασώθηκαν. Φοβούμαι πως η γλώσσα, αυτό το θαύμα της επικοινωνίας των ανθρώπων, φτιάχτηκε προκειμένου να εκφράσει καταστάσεις που κινούνται εντός των ανθρώπινων ορίων. Η περίπτωση του Οσκαρ Σίντλερ μαζί και της γραμματέως του, της Μίμι Ράινχαρντ, είναι ένα γεγονός που η γλώσσα είναι ανίσχυρη να εκφράσει. Ο,τι και αν πεις αισθάνεσαι ότι δεν εκφράζεις το γεγονός αλλά το εκπαιχεύεις. Και τούτο γιατί η γλώσσα αντί να αρθεί στο ύψος του γεγονότος, από δική της φυσική αδυναμία προσαρμόζει το γεγονός στα μέτρα της.

Η γραμματέας που έδωσε νόημα στη λέξη άνθρωπος

Ποιο ήταν το γεγονός; Εκεί που σιωπηλά χτίζονταν η κόλαση και ο χειροπιαστός τρόμος πάγωνε τα πάντα, να ένας γερμανός επιχειρηματίας και μια κρατούμενη Εβραία αποφάσισαν να αποδείξουν ότι ο άνθρωπος ακόμη και μέσα στην κόλαση μπορεί να μείνει άνθρωπος. Ακόμη και μέσα στη χειροπιαστή βαρβαρότητα όπου οι νέοι υπεράνθρωποι έγιναν ισοδύναμα απάνθρωποι, κάποιιοι, μόνοι κατάμονοι, μπόρεσαν να δώσουν νόημα στη λέξη άνθρωπος. Και μαζί να αποδείξουν πως καμιά δύναμη, καμιά κόλαση και κανένας νέος Αρμαγεδδώνας δεν μπορεί να κατιοχύσει της βούλησης του ανθρώπου να είναι άνθρωπος. «Το πνεύμα είναι ανίσχυρο μπροστά στο Ξίφος», έγραψε ο Αλμπέρ Καμύ την ίδια εποχή σ' ένα φίλο Γερμανό, «το πνεύμα όμως ενωμένο με το Ξίφος, είναι ο αιώνιος νικητής του Ξίφους που σύρεται για λόγου του και μόνο». Ο Οσκαρ Σίντλερ και η γραμματέας του Μίμι Ράινχαρντ διεξήγαγαν μια πάλη με τη βεβαιότητα της νίκης επειδή, πάλι κατά τον Αλμπέρ Καμύ, «επειδή η πάλη που διεξάγουμε έχει τη βεβαιότητα της νίκης, επειδή έχει την επιμονή των Ανοιξεων».

Ναι, ο Οσκαρ Σίντλερ και η Μίμι Ράινχαρντ διέθεταν την επιμονή των Ανοιξεων. Γιατί γνώριζαν ότι όταν μια ζωή στερείται κάθε ηθικής δεοντολογίας, ανθρώπινης ή θείας, η μόνη αξία που απομένει είναι εκείνη που κυβερνά το ζωικό βασίλειο, δηλαδή η ωμή βία και η πανουργία.

Και ο Οσκαρ Σίντλερ και η Μίμι Ράινχαρντ είπαν όχι. Είμαστε άνθρωποι και θα παραμείνουμε ακόμη και μέσα στο κολαστήριο του Γ' Ράιχ.

Ο Μωύσης Ελισάφ είναι δημογκος Ιωαννίνων

Ο Οσκαρ Σίντλερ και η Μίμι Ράινχαρντ γνώριζαν ότι όταν μια ζωή στερείται κάθε ηθικής δεοντολογίας, ανθρώπινης ή θείας, η μόνη αξία που απομένει είναι εκείνη που κυβερνά το ζωικό βασίλειο, δηλαδή η ωμή βία και η πανουργία. Και ο Οσκαρ Σίντλερ και η Μίμι Ράινχαρντ είπαν όχι. Είμαστε άνθρωποι και θα παραμείνουμε ακόμη και μέσα στο κολαστήριο του 3ου Ράιχ